

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 810

van **STIJN DE ROO**

datum: 4 februari 2022

aan **LYDIA PEETERS**

VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

Wegenwerken - Aanpak PFOS- en PFAS-vervuiling

Niet enkel in Zwijndrecht wordt PFOS (perfluorooctaansulfonaat) vastgesteld in de bodem. Ook bij wegenwerken in opdracht van het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) kunnen dergelijke stoffen opduiken. Een recent geval is bij de werken aan de N70 ter hoogte van het centrum van Melsele, deelgemeente van Beveren-Waas. Daar werd de maximumwaarde voor PFOS in de grond van de werfzone overschreden. De werken werden voor onbepaalde tijd stilgelegd.

De eerste resultaten van het recentelijk uitgevoerde bodemonderzoek tonen een licht verhoogde PFOS-concentratie in één van de drie stalen, een concentratie die hoger is dan de richtwaarde vastgelegd door OVAM (Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij). De waarden in de overige twee stalen liggen onder de richtwaarde.

In de komende dagen zal de bodemdeskundige extra grondstalen nemen en verder onderzoek doen, vooral om na te gaan of de stof ook tot in het grondwater is doorgedrongen. Vermoed wordt dat de PFOS-deeltjes in de grond zijn terechtgekomen door bluswerken van de brandweer met schuim dat die stof bevat (wat ook al van jaren geleden kan zijn).

1. De kans lijkt dan ook groot dat er bij wegenwerken in opdracht van AWV in de toekomst nog PFOS en PFAS zal worden aangetroffen in de bodemstalen.
Hoe zal AWV over de resultaten van dergelijke bijkomende bodemonderzoeken communiceren met de omwonenden, zoals nu bijvoorbeeld in Melsele?
2. Ingeval uit de bijkomende bodemonderzoeken blijkt dat de aangetroffen concentraties een risico inhouden voor de volksgezondheid van de omwonenden, hoe zal de minister over die risico's communiceren en welke bijkomende maatregelen zullen worden genomen voor de volksgezondheid?
3. Ingeval uit de bijkomende bodemonderzoeken (in Melsele of elders) bij wegenwerken in opdracht van AWV blijkt dat de aangetroffen concentraties de richtwaarden overschrijden, welk gevolg zal hieraan gegeven worden voor de geplande werken?
4. Welke beleidsmaatregelen zal de minister treffen om te verhinderen dat schadelijke stoffen van op de werf zich via de lucht kunnen verspreiden, indien verhoogde PFOS- en PFAS-concentraties worden aangetroffen bij bodemonderzoeken naar aanleiding van wegenwerken in opdracht van het Agentschap Wegen en Verkeer?
5. Overweegt de minister voor dergelijke of andere vervuilingen een specifiek protocol uit te werken? Zo ja, op welke termijn kan dit ter beschikking zijn?

ANTWOORD

op vraag nr. 810 van 4 februari 2022

van **STIJN DE ROO**

1. Het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) zal transparant en open communiceren over de onderzoeken.

Bij de werf op de N70 heeft AWV proactief aangekondigd om de werf uit voorzorg stil te leggen. Zodra meer info beschikbaar is over de bijkomende onderzoeken, zal AWV ook de bewoners op de hoogte brengen, zowel over de resultaten van de analyses, als over het verdere verloop van de werf en eventueel te nemen maatregelen. Hiervoor zit AWV samen met de bevoegde instanties (AZG, OVAM, VMM, gemeente Beveren) alvorens te communiceren. Deze communicatie zal gebeuren via bewonersbrieven, digitale nieuwsbrief (naar omwonenden die zich hebben ingeschreven), website ...

2. In kader van de inventarisatie van PFAS-verdachte risicolocaties en terreinen waar mogelijk fluorhoudend blusschuim werd gebruikt heeft de OVAM een onderzoeksprotocol (aangepaste versie 14 december 2021) uitgewerkt voor de opmaak van een verkennend bodemonderzoek, specifiek voor bodemverontreiniging met PFAS. Dit protocol omvat o.a. richtlijnen voor het evalueren van mogelijke impact naar mogelijke receptoren in de omgeving, het bepalen van de noodzaak en urgentie voor verder onderzoek, en het evalueren van eventuele noodzaak tot voorzorgsmaatregelen/veiligheidsmaatregelen. Daarom is het aangewezen dat de bijkomende bodemonderzoeken te Melsele volgens de richtlijnen van dit protocol worden uitgevoerd.

Op basis van een dergelijk uitgevoerd bodemonderzoek zal de OVAM kunnen oordelen of er verdere maatregelen in kader van het Bodemdecreet noodzakelijk zijn. Wat betreft de evaluatie van de risico's voor de volksgezondheid zal de OVAM afstemmen met het Agentschap Zorg en Gezondheid (AZG) zodat zij daar advies over kunnen uitbrengen.

Transparantie en open communicatie zijn hierbij van belang, maar pas wanneer deze adviezen van de experts gekend zijn, kan AWV communiceren over de gevolgen voor de werf en eventuele maatregelen. AWV zal dat steeds doen met verwijzing naar de instantie die het advies verleende.

3. Indien uit (bijkomende) bodemonderzoeken een overschrijding van een norm wordt vastgesteld zal steeds in overleg met de bevoegde instanties bekeken worden wat de nodige maatregelen zijn, zowel naar de werf als naar de omwonenden.

Specifiek voor de werf op de N70 wacht AWV momenteel de resultaten van de bijkomende onderzoeken af. Daarom kan nu nog geen uitspraak gedaan worden over de eventuele maatregelen die daar nodig zullen zijn.

4. AWV zal de maatregelen die opgelegd worden door de bevoegde instanties steeds toepassen en opvolgen. Welke maatregelen dat zijn, hangt o.a. af van de meetresultaten, en zal bepaald worden door de experts ter zake bij de bevoegde instanties.

5. Het departement MOW coördineert alle PFAS-gerelateerde onderwerpen en concentreert zich momenteel op kennisopbouw en -uitwisseling van gegevens. Voorbeeld hiervan is de medewerking aan de PFAS-verkenner bij de Databank Ondergrond Vlaanderen (DOV). Tevens wordt nauw samengewerkt met de opdrachthouder coördinatie aanpak PFAS verontreiniging Karl Vrancken, onder meer in de werkgroep Grondverzet. In functie van wijzigende normen, beleidskaders en aanbevelingen die voortvloeien uit de werkzaamheden van de opdrachthouder, bevoegde instanties als OVAM en VMM evenals de onderzoekscommissie zal de samenwerking en afstemming met verschillende diensten binnen de Vlaamse Overheid verder versterkt worden. Op vandaag is er al (onder meer i.k.v. de werkzaamheden van de opdrachthouder) nauw overleg tussen de verschillende instanties over de te volgen handelingen inzake dataverzameling- en verspreiding en communicatie. Op basis van de recente ervaringen en afgestemd op de werkzaamheden en kaders die bevoegde instanties en opdrachthouder uittekenen kan bekeken worden met alle bevoegde instanties in welke mate de samenwerking en afspraken m.b.t. communicatie kunnen vastgelegd worden in een protocol of draaiboek.

Op basis van getrokken lessen inzake PFAS kan worden nagegaan of een vergelijkbare aanpak inzake interne en externe communicatie nuttig is bij de vaststelling van andere verontreinigende stoffen op werven.

Het is belangrijk om te beseffen dat niet alleen het beleidsdomein MOW maar ook andere entiteiten zoals bijvoorbeeld Aquafin en Infrabel veel werven hebben met een belangrijk grondverzet. Ook lokale overheden en bedrijven kunnen op hun werven geconfronteerd worden met vervuiling van bodem of grondwater.